

II. VALSTS BUDŽETS 2025. GADAM

5. Valsts budžeta likuma struktūra un izdevumi

5.1. Valsts budžeta izdevumu politikas izmaiņas, izdevumu pārskatīšanas un prioritāro pasākumu kopsavilkums

Informācija par budžeta struktūru un vidēja termiņa budžeta plānošanu pieejama FM tīmekļa vietnē¹. Valsts budžeta likuma sagatavošana tiek veikta atbilstoši MK apstiprinātajam budžeta sagatavošanas grafikam. Informācija par 2025. gada valsts budžeta izstrādes posmiem ir pieejama FM tīmekļa vietnē atsevišķā sadaļā, kas ietver arī likumprojekta par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam sagatavošanas grafiku².

Ar valsts budžeta 2025. gadam sagatavošanu tiek iezīmēts būtisks pavērsiens budžeta procesa pārveidošanā, virzoties uz pilnveidoto pieeju budžeta rezultātu vadībā, ievērojot starptautisko labāko praksi un pakāpeniski pilnveidojot valsts budžeta politiku, turpinot attīstīt informācijā balstītu lēmumu pieņemšanu gan valdībā, gan Saeimā. Sākot ar 2025. gada budžeta likumu, ministrijām un citām centrālām valsts iestādēm valsts budžeta likuma paskaidrojumos ir pienākums ietvert tādas sasniedzamo politikas rezultatīvo rādītāju plānotās vērtības, kuras ir paredzēts sasniegt ar valsts budžeta likumā piešķirto finansējumu (līdz šim ministrijas norādīja tādas vērtības, kas bija apstiprinātas to attīstības plānošanas dokumentos, un bieži vien neatbilda faktiskajai finansējuma pieejamībai). Tā ir būtiska un neatņemama sastāvdaļa veidojamam sasniedzamo rezultātu uzraudzības ciklam. Jau 2025. gadā ministrijas līdz 30. aprīlim uzsāks informēt attiecīgās Saeimas komisijas par iepriekšējā gadā sasniegtajiem darbības mērķiem un rezultātiem atbilstoši izlietotajiem resursiem un ieguvumu sabiedrībai, tādējādi veicinot diskusiju par sasniegtajiem rezultātiem likumdevēja līmenī. Nākamais budžeta reformas soļus ir plānots secīgi turpināt 2026. un 2027. gadā, un tie būs saistīti ar valsts budžeta likuma struktūras un detalizācijas vienkāršošanu, administratīvā sloga samazināšanu apropriāciju pārdales procesos, budžeta izpildītāju atbildības stiprināšanu par sasniegtajiem rezultātiem, un arvien ciešāku valsts budžeta likumā piešķirtā finansējuma sasaisti ar nozaru politiku mērķiem un faktiski sasniedzamajiem politikas un darbības rādītājiem.

FM turpina interaktīvā un uzskatāmā veidā informēt iedzīvotājus par to, kādās jomās un kādā apmērā tiek ieguldīta nodokļu maksātāju nauda un kādi ir sagaidāmie rezultāti. Ikvienam interesentam FM tīmekļa vietnē ir pieejams interaktīvā budžeta infografiks, kā arī strukturētie ministriju un citu centrālo iestāžu budžeti gan kopsavilkumā, gan detalizēti, kas tiek sagatavoti pēc budžeta apstiprināšanas³. Atvērto datu portālā tiek publicēta informācija par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildi⁴ un ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritāro pasākumu izpildes analīzi⁵.

Valsts budžeta izdevumu pārskatīšana ir ikgadēja budžeta sagatavošanas sastāvdaļa. 2024. gadā izdevumu pārskatīšanas ietvaros tika paredzēts pilnveidot valsts budžeta izdevumu sasaisti ar nozaru politiku mērķiem un rezultātiem, uzsākt uz rezultātu sasniegšanu orientētu budžeta programmu ieviešanu, veicot to analīzi atbilstoši sniegunam, izmaksām un starptautiskajiem salīdzinājumiem (*benchmarking*), lai rezultatīvo rādītāju sistēmas

¹ <https://www.fm.gov.lv/lv/valsts-budzets>

² <https://www.fm.gov.lv/lv/valsts-budzeta-2025gadam-izstrade>

³ <https://www.fm.gov.lv/lv/interaktivie-budzeta-riki>

⁴ Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpilde - Datu kopas - Latvijas Atvērto datu portāls (data.gov.lv)

⁵ Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritāro pasākumu izpildes analīze - Datu kopas - Latvijas Atvērto datu portāls (data.gov.lv)

priekšrocības atbilstoši iespējām tiktu izmantotas ar valsts budžetu saistītu lēmumu pieņemšanā. Tāpat izdevumu pārskatīšanas ietvaros tika paredzēts, ka nozaru ministrijas veic līdz šim prioritārajiem pasākumiem piešķirtā finansējuma pārskatīšanu, darbības rezultatīvo rādītāju izpildes 2023. gadā analīzi, kā arī nozares budžetā plānoto izdevumu analīzi un sniedz priekšlikumus iespējamām politikas izmaiņām.

2024. gadā ciešā sadarbībā ar nozaru ministrijām izdevumu pārskatīšanas ietvaros rasti finanšu resursi 2025. gadam 138,1 milj. *euro* apmērā no kuriem 138,0 milj. *euro* novirzāmi nozares ministriju aktuālo prioritāšu finansēšanai, savukārt 0,1 milj. *euro* novirzāmi citām kopējām prioritātēm.⁶

Valsts budžeta sagatavošanas procesā MK tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par vidēja termiņa budžeta prioritārajiem attīstības virzieniem”⁷, kurā kā vienīgā likuma “Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam” prioritāte noteikta valsts drošība. MK 2024. gada 19. septembrī tika izskatīts prioritāro pasākumu ziņojums, kurā iekļauti prioritārie pasākumi, kā piemēram, atalgojuma palielināšana iekšlietu dienestu, Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes amatpersonām, pasākumi Ukrainas militāram un civiliedzīvotāju atbalstam, munīcijas krājumu papildināšanai un individuālajam ekipējumam, radaru iegādei vēja parku attīstībai un dotācija pašvaldībām autonomo funkciju izpildei saistībā ar nodokļu politikas izmaiņām, kā arī citi nozīmīgi pasākumi. Bez tam MK lēma, ka Aizsardzības ministrijas prioritārais pasākums “Militārā poligona “Sēlija” piekļuves ceļa uzlabošana un vienības tilta Daugavpilī pārbūve mobilitātes uzlabošanai” un horizontālais prioritārais pasākums kibernetikas stiprināšanai tiek finansēti ES fondu finansējuma ietvaros.

Prioritārie pasākumi precizēti atbilstoši likuma “Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam” Saeimā otrajā lasījumā atbalstītajiem priekšlikumiem.

Papildu finansējums nozaru (t.sk. starpnozaru) prioritārajiem pasākumiem

5.1. tabula Prioritārajiem pasākumiem papildu piešķirtais finansējums no 2025. gada līdz 2027. gadam, *euro*

Prioritāra pasākuma nosaukums	2025. gads	2026. gads	2027. gads
PAVISAM KOPĀ ar informatīvo daļu:	399 192 872	396 526 671	405 819 272
PAVISAM KOPĀ:	384 484 781	376 118 021	386 890 042
PAMATBUDŽETS KOPĀ:	384 403 296	376 127 289	386 899 379
<i>t.sk. transferts speciālajam budžetam (konsolidējama pozīcija)</i>	<i>100 787</i>	<i>100 815</i>	<i>103 889</i>
SPECIĀLAIS BUDŽETS KOPĀ*:	182 272	91 547	94 552
03. Ministru kabinets	957 866	996 965	1 031 789
Krīzes vadības centra kapacitātes nodrošināšana	957 866	996 965	1 031 789
05. Tiesībsarga birojs	28 686	22 386	21 102
Mākslīgā intelekta akta tiesiskā regulējuma ieviešana. Tiesībsargs.	28 686	22 386	21 102
10. Aizsardzības ministrija	88 000 000	87 190 000	79 100 000
Atbalsts Ukrainai (atbilstoši noslēgtajam līgumam par militāro atbalstu)	50 000 000	-	-
Munīcijas krājumu papildināšana un individuālā ekipējuma nodrošināšana	23 000 000	72 190 000	61 100 000
Papildu radaru iegāde vēja parku attīstībai	15 000 000	15 000 000	18 000 000
11. Ārlietu ministrija	624 088	446 581	443 374
Latvijas Republikas pastāvīgās pārstāvniecības ANO, Ņujorkā darbības nepārtrauktības nodrošināšana	544 859	443 374	443 374

⁶ <https://www.fm.gov.lv/lv/izdevumu-parskatisana#2025-gads>

⁷ <https://www.fm.gov.lv/lv/valsts-budzeta-2025gadam-izstrade>

Prioritāra pasākuma nosaukums	2025. gads	2026. gads	2027. gads
Civilā eksperta dalības nodrošināšana Eiropas Savienības Padomdevēja misijā civilā drošības sektora reformām Ukrainā	79 229	3 207	-
12. Ekonomikas ministrija (Konkurences padome)	132 063	132 063	132 063
Konkurences padomes amatpersonu (darbinieku) atlīdzības indeksācija	132 063	132 063	132 063
13. Finanšu ministrija	3 203 384	3 181 384	3 203 384
Iekšlietu dienestu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes atalgojuma palielināšana par 10% un jaunās piemaksas ieviešana par darbu dienestā	3 181 384	3 181 384	3 181 384
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	22 000	-	22 000
14. Iekšlietu ministrija	81 592 747	86 121 628	85 768 255
Valsts drošības dienesta darbības prioritāro jomu stiprināšana (klasificēta informācija)	5 058 072	10 264 824	9 985 573
Elektroniskās uzraudzības sistēmas ieviešana un uzturēšana	545 800	545 800	545 800
Iekšlietu dienestu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes atalgojuma palielināšana par 10% un jaunās piemaksas ieviešana par darbu dienestā	75 211 882	75 211 882	75 211 882
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	523 293	-	25 000
Valsts policijas un Valsts robežsardzes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dalības nodrošināšana Eiropas Savienības novērošanas misijā Gruzijā (<i>EUMM Georgia</i>)	219 798	84 534	-
Valsts policijas amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi dalības nodrošināšana Eiropas Savienības novērošanas misijā Armēnijā (<i>EUMA</i>)	33 902	14 588	-
15. Izglītības un zinātnes ministrija	1 958 384	1 558 086	1 611 710
Finansējums Jēkabpils tehnoloģiju tehnikuma telpas infrastruktūras izveidei, ko izmanto arī jaunsargi un aizsardzības mācības audzēkņi (Pasta iela 1, Jēkabpils)	80 000	-	-
Sociālo stipendiju nodrošināšana studējošajiem no daudz bērnu ģimenēm un studējošiem no trūcīgām un maznodrošinātām māsaimniecībām	1 200 650	1 265 600	1 298 360
Finansējums "Ventspils Starptautiskais Radioastronomijas Centrs" kosmosa nozares pētniecības infrastruktūras uzturēšanai	400 000	-	-
Personu ar invaliditāti asistentu un pavadopu atlīdzības apmēra paaugstināšana	277 734	292 486	313 350
17. Satiksmes ministrija	1 018 000	1 670 000	1 670 000
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	1 018 000	1 670 000	1 670 000
18. Labklājības ministrija**	11 215 341	12 991 026	13 837 208
Pamatbudžets:	11 133 856	13 000 294	13 846 545
<i>t.sk. transferts speciālajam budžetam (konsolidējama pozīcija)</i>	<i>100 787</i>	<i>100 815</i>	<i>103 889</i>
Atbalsts minimālo ienākumu palielināšanai	2 390 846	2 925 036	3 165 124
<i>t.sk. transferts speciālajam budžetam (konsolidējama pozīcija)</i>	<i>85 314</i>	<i>100 815</i>	<i>103 889</i>
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	318 500	1 000	1 000
Personu ar invaliditāti asistentu un pavadopu atlīdzības apmēra paaugstināšana	3 671 737	4 496 216	5 008 235
Psihosociālās rehabilitācijas – uzturošās terapijas nodrošināšana bērniem ar autiskā spektra traucējumiem	-	339 500	339 500
Tehnisko palīg līdzekļu pakalpojuma nodrošināšanai (rindu mazināšanai)	-	302 942	1 086
Atbalsts labklājības jomas NVO pasākumu īstenošanai	166 500	-	-
Materiālā atbalsta pilnveidošana bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsta saņēmējiem	4 586 273	4 935 600	5 331 600
<i>t.sk. transferts speciālajam budžetam (konsolidējama pozīcija)</i>	<i>15 473</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Speciālais budžets:	182 272	91 547	94 552
Atbalsts minimālo ienākumu palielināšanai*	77 743	91 547	94 552
Materiālā atbalsta pilnveidošana bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsta saņēmējiem	15 473	-	-
VSAA IT sistēmas SAIS pielāgošana saistībā ar normatīvo aktu izmaiņām	89 056	-	-
19. Tieslietu ministrija pavisam kopā	21 779 815	18 669 195	18 569 517
19. Tieslietu ministrija	15 793 241	13 200 960	12 996 162
Apcietināto un notiesāto personu konvojēšanas funkcijas pārņemšana no Valsts policijas uz TM	3 192 100	1 523 207	1 318 409
Iekšlietu dienestu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes atalgojuma palielināšana par 10% un jaunās piemaksas ieviešana par darbu dienestā	11 677 753	11 677 753	11 677 753

Prioritāra pasākuma nosaukums	2025. gads	2026. gads	2027. gads
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	873 388	-	-
Latvijas Politiski represēto apvienības un Rīgas politiski represēto biedrības darbības nodrošināšana	50 000	-	-
Tieslietu ministrija (Zemesgrāmatu nodaļas, rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas)	932 000	932 000	932 000
Konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana tiesās	925 406	925 406	925 406
Tiesu telpu nomas maksas un zemes nomas maksas izdevumu segšana	6 594	6 594	6 594
Tieslietu ministrija (Datu valsts inspekcija)	36 929	36 929	36 929
Datu valsts inspekcijas nodarbināto mēnešalgu palielinājums	36 929	36 929	36 929
Tieslietu ministrija (Satversmes aizsardzības birojs)	5 017 645	4 499 306	4 604 426
Satversmes aizsardzības biroja darbības nodrošināšana (klasificēta informācija)	5 017 645	4 499 306	4 604 426
22. Kultūras ministrija	27 432	44 472	56 400
Atbalsts minimālo ienākumu palielināšanai	27 432	44 472	56 400
24. Valsts kontrole	343 950	261 722	264 722
Valsts kontroles kapacitātes stiprināšana publiskā sektora revīzijās, stiprinot cilvēkkapitālu un attīstot informāciju tehnoloģijas	343 950	261 722	264 722
28. Augstākā tiesa	390 683	267 283	267 283
Konkurētspējīgas Augstākās tiesas darbinieku atalgojuma sistēmas uzturēšana	128 235	128 235	128 235
Starptautiskās sadarbības aktivitāšu īstenošana	40 000	-	-
Mākslīgā intelekta ieviešana Augstākās tiesas funkciju nodrošināšanā (lietu sagatavošanas rīks)	204 900	121 500	121 500
Pilnvērtīgas veselības apdrošināšanas nodrošināšana	17 548	17 548	17 548
29. Veselības ministrija	4 195 746	4 020 825	3 642 571
Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana	1 551 706	1 477 674	1 099 420
Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pamatfunkciju stiprināšana, tai skaitā gatavībai ārkārtas gadījumos	2 644 040	2 543 151	2 543 151
30. Satversmes tiesa	142 270	165 172	82 932
Satversmes tiesas ēkas fiziskās drošības režīma uzlabošana	104 554	155 424	73 144
Satversmes tiesas informācijas tehnoloģiju un informācijas sistēmu drošības pilnveidošana un modernizācija	37 716	9 748	9 788
32. Prokuratūra	1 504 004	2 835 004	52 004
Prokuratūras informācijas sistēmas pārvaldības un arhitektūras ietvara pilnveide	1 452 000	2 783 000	-
Pabalstu un kompensāciju nodrošināšana par dienestu ārvalstīs kvalitatīvai Latvijas nacionālo drošības un ekonomisko interešu aizstāvībai	52 004	52 004	52 004
46. Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi	33 550	33 550	33 550
Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes kapacitātes stiprināšana	33 550	33 550	33 550
47. Radio un televīzijas regulators	21 230	21 230	21 230
Latvijas informatīvās telpas aizsardzība un NEPLP administratīvās kapacitātes stiprināšana	21 230	21 230	21 230
64. Dotācija pašvaldībām	67 509 362	125 489 449	147 080 948
Dotācija pašvaldību autonomo funkciju izpildei saistībā ar nodokļu politikas izmaiņām starp pašvaldību budžetiem un valsts budžetu (78%/22%)***	67 509 362	125 489 449	147 080 948
74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums	99 806 180	30 000 000	30 000 000
Pasākumu plāna atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2025. gadam īstenošana	65 000 000	-	-
Pastiprināta robežapsardzības sistēmas darbības režīma pagarināšana	4 806 180	-	-
Pedagogu atalgojuma pieaugumam, tai skaitā finansējums pedagogu darba samaksai atbilstoši aktualizētajam skolēnu skaitam	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Informatīvi (paredzēts finansēt no ES fondiem)	14 708 091	20 408 650	18 929 230
10. Aizsardzības ministrija	2 250 000	9 000 000	10 000 000
Militārā poligona "Sēlija" piekļuves ceļa uzlabošana un vienības tilta Daugavpilī pārbūve mobilitātes uzlabošanai	2 250 000	9 000 000	10 000 000
Kiberdrošības stiprināšana	12 458 091	11 408 650	8 929 230
VM Nacionālais veselības dienesta IKT kiberdrošības nodrošināšanas un attīstības pasākumu komplekss	827 186	827 186	827 186
KM Kiberdrošības stiprināšana	1 295 602	1 295 602	1 295 602
ĀM IKT funkcionalitātes nodrošināšanas pasākumi valsts aizsardzībai un drošības stiprināšanai	877 294	464 774	201 378

Prioritāra pasākuma nosaukums	2025. gads	2026. gads	2027. gads
FM resora IKT infrastruktūras stiprināšana	2 491 869	1 044 663	1 048 019
IeM resora kiberdrošības stiprināšana	5 005 500	5 926 425	3 757 045
ZM Informācijas tehnoloģiju pilnveidošana kiberdrošības jomā	150 000	150 000	100 000
VARAM Valsts IKT standartizācija un kiberdrošības noturības uzlabošana - Valsts digitālās attīstības aģentūra	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Kiberdrošība LM resorā	110 640	-	-

* Izdevumi konsolidēti, neiekļaujot speciālā budžeta savstarpējo transfertu no apakšprogrammas 04.02.00 "Nodarbinātības speciālais budžets" uz apakšprogrammu 04.01.00 "Valsts pensiju speciālais budžets" 2025. gadā 7 571 *euro* apmērā, 2026. gadā 9 268 *euro* apmērā un 2027. gadā 9 337 *euro* apmērā iemaksām pensiju apdrošināšanai par bezdarbnieka pabalsta minimālā apmērā saņēmējiem, kuriem visā pabalsta aprēķina periodā netiek izmantota personas iemaksu alga.

** Izdevumi konsolidēti, ņemot vērā veiktos transfertus no Labklājības ministrijas pamatbudžeta uz speciālo budžetu.

*** Atbalstītais finansējums samazināts saistībā ar nodokļu politikas izmaiņām, ņemot vērā IIN proporcijas izmaiņas starp valsts un pašvaldību budžetiem (22%/78%).